

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

56-1

BRNO 2015

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 56
Volume 56

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Azu design, s. r. o.
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce Cover Photography	Želešice. Polotovar sekerky (viz obr. 5, str. 40). Želešice. Axe blank (see Fig. 5, Pg. 40).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2015
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2015 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

OLŠANY U PROSTĚJOVA (OKR. PROSTĚJOV) **„Zlatníška“. KZP. Sídliště. Záchraný výzkum.**

Ve dnech 5. až 19. května 2014 byl realizován záchranný archeologický výzkum vyvolaný výstavbou skladovací haly společností Mürdter-Dvořák, parc. č. 659/2 a 659/3, na k. ú. Olšany u Prostějova, okr. Prostějov (ZM ČR, 1:10 000, list 24-22-23, 182:33, 180:35, 175:31, 177:29). Na ploše o výměře cca 2.000 m², dispozičně navazující na odkryvy provedené na lokalitě v roce 2007 (nálezořá zpráva Ústav archeologické památkové péče Brno, č. j. 171/07; k lokalitě obecně cf. Fojtík 2009, 60-63, zde též úplný přehled pramenů a literatury), byly prozkoumány a zdokumentovány dva archeologické objekty související s osadou kultury zvoncovitých pohárů. Jednalo se o větší těžební jámu – hliník, a liniový výkop – žlab, který lze interpretovat jako pozůstatek patrně jen symbolického(?) vymezení pozdně eneolitického sídlištního areálu rozloženého dále směrem k jihozápadu.

Pavel Fojtík

Literatura

Fojtík, P. 2009: Pravěké a raně historické osídlení katastru obce Olšany u Prostějova, okr. Prostějov. *Střední Morava* 29, 54–69.

Resumé

Olšany u Prostějova (Bez. Prostějov). „Zlatníška“. Glockenbecherkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 5. Olšany u Prostějova, trať „Zlatníška“. Pohled na hliník.

Abb. 5. Olšany u Prostějova, Flur „Zlatníška“. Gesamtblick auf die Lehmgrube.

OSEK NAD BEČVOU (OKR. PŘEROV) **„Nadmlýnice“. Badenská kultura. Sídliště. Záchraný výzkum.**

Lokalita Osek nad Bečvou 2 v trati „Nadmlýnice“ se nachází v mírně zvlněné krajině omezené úpatím Oderských vrchů na severu a inundací řeky Bečvy na jihu. Zkoumaný úsek leží na severním svahu protáhlého kopce orientovaného ve směru východ – západ, od severu i východu ohraničeného údolím potoka Lubeň, od jihu údolím řeky Bečvy a novodobě násypem kolejové trati. Lokalita je identifikována na mapě ZM ČR 1 : 10 000, list 25-13-03, těmito koordináty: 342 mm od západní sekční čary (ZSČ) a 158 mm od jižní sekční čary (JSČ), 341 mm od ZSČ a 165 mm od JSČ, 376 mm od ZSČ a 199 mm od JSČ, 380 mm od ZSČ a 194 mm od JSČ. Nadmořská výška lokality je 234 – 258 m.

Podnětem pro archeologický výzkum byla výstavba dálnice D1 0137 Přerov – Lipník nad Bečvou. Během záchranných prací na ploše výzkumu bylo odkryto celkem 217 archeologických objektů, které patřily do pozdní doby bronzové, do lužické fáze popelnicových polí (viz oddíl Doba bronzová). Při skrývcce kulturní vrstvy pod temenem kopce, u jižní hrany plochy stavby, byl objeven objekt oválného tvaru orientovaný severozápadně-jihovýchodním směrem o délce 14 m a šířce 12 m. Jednalo se o hliník s téměř rovnými příčnými stěnami a mírně členitým dnem. Z hliníku byl vyzvednut menší počet keramických zlomků nádob badenské kultury, a to jak fragmentů den čepáků, tak zlomků šálků zdobených rytým ornamentem. Z objektu pochází také menší soubor štípané a broušené industrie, neopracované kameny a zvířecí kosti.

Arkadiusz Tajer

Resumé

Osek nad Bečvou (Bez. Přerov), „Nadmlýnice“. Badener Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

OPAVA (K. Ú. VÁVROVICE, OKR. OPAVA) **„Krásná pole“. KNP, KŠK, KZP. Sídliště, hrob/ pohřebiště. Záchraný výzkum.**

Ve období od 27. 9. 2013 do 28. 7. 2014 byl na katastrálním území Vávrovice v polní trati Krásná pole realizován záchranný archeologický výzkum, související s rozšiřováním výrobního areálu firmy Mondeléz a výstavbou nové výrobní haly. Lokalita je známa od roku 1996, kdy byla poprvé zkoumána při výstavbě v současné době rozšiřovaného areálu (Stabrava 2008). Osídlená poloha se nachází zhru-

ba 5 km severozápadním směrem od města Opavy a je vymezena silnicí I. třídy č. 57 a železniční tratí Opava – Krnov. Rozprostírá se na výrazné terénní vlně kopírující pravý břeh řeky Opavy, od kterého je vzdálena zhruba 550 m. Přesněji je výzkum lokalizován na ZM ČR 1 : 10000, list 15-32-13 body (v okruhu cca 10m) o souřadnicích 408 : 295; 400 : 286; 415 : 240; 438 : 258 mm od Z : J sekční čáry.

Výzkumné práce byly realizovány na ploše o celkové výměře cca 6,2 ha. Ta byla rozdělena na 4 samostatné plochy z nichž největší měla výměru 3,4 ha. Na popsané ploše výzkumu bylo v jeho průběhu celkem identifikováno 727 zahloubených archeologických objektů. Z tohoto počtu bylo 46 hrobových jam a 681 objektů sídlištního charakteru.

Vzhledem k tomu, že stále probíhá vyhodnocování získaného materiálu, lze pouze rámcově konstatovat, že převážná část sídlištních objektů patřila kultuře nálevkovitých pohárů. Na sídlišti byla zastoupena celá typologická škála objektů. V deseti případech byla zásobní jáma druhotně využita pro uložení lidského pohřbu včetně hrobové výbavy. V zásobních jamách byly rovněž zachyceny kompletní kostry domácích zvířat. V jednom objektu byl nalezen kompletní skelet březí krávy, včetně kostry nenarozeného telete. V dalším případě byla v zásobní jámě dokumentována kostra ovce.

Do eneolitu je možné zařadit také 4 klasické hroby. Jeden patřil do kultury se šňůrovou keramikou a tři do kultury zvoncovitých pohárů. Hrob kultury se šňůrovou keramikou byl značně porušen mladším objektem a v původně oválné hrobové jámě se dochovaly pouze části dolních končetin a džbán nagyrevského typu. Hroby kultury zvoncovitých pohárů byly velice mělce zahloubené a měly obdélný až čtvercový půdorys. Kosterní pozůstatky se torzovitě dochovaly pouze v jednom případě a vzhledem k jejich uložení na pravém boku lze konstatovat, že náležely ženě. Hrobovou výbavu ve všech hrobech této kultury tvořil soubor 4 až 5 keramických nádob.

Mimo výše popsané byly na lokalitě zkoumány hroby ze starší doby bronzové (viz oddíl Doba bronzová) a střední doby hradištní (viz svazek Středověk a novověk).

Jindřich Hlas

Literatura

Stabrava, P. 2008: Zahloubené objekty na sídlišti lidu kultury nálevkovitých pohárů v Opavě-Vávrovicích prizmatem interpretace a statistiky. In: Z. Měřínský, J. Klápště (eds.): *Moravská škola doktorských studií. Seminář I.* Brno: Masarykova univerzita, 42–68.

Resumé

Opava (Kat. Vávrovice, Bez. Opava), „Krásné pole“. Trichterbecherkultur, Schnurkeramikultur, Glockenbecherkultur. Siedlung, Grab/Gräberfeld. Rettungsgrabung.

RADVANICE (K. Ú. RADVANICE U LIPNÍKA NAD BEČVOU, OKR. PŘEROV)

„Na Vinohradech“. KKK. Sídlíště. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum na této lokalitě byl vyvolán výstavbou dálnice D 1 – 0137 v km 91,10–91,70 a probíhal v průběhu měsíců března až června roku 2014, kdy zde bylo prozkoumáno několik desítek sídlištních objektů. Většinu objektů není možné datovat, neboť jejich výplň neobsahovala materiál vhodný k jejich chronologickému zařazení do období jednotlivých archeologických kultur. Ovšem dle keramického materiálu z výplně objektu 55 lze usuzovat, že tato lokalita byla osídlena ve středním eneolitu, přesněji období kultury kulovitých amfor a také v raném středověku.

Jakub Vrána

Resumé

Radvanice (Kat. Radvanice u Lipníka nad Bečvou, Bez. Přerov), „Na Vinohradech“. Kugelamphorenkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

SYROVICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Malé pole“. Eneolit. Kulturní vrstva. Záchranný výzkum.

Z kulturních vrstev zjištěných v prostoru nově budovaného zemního vodojemu (viz oddíly Neolit, Doba bronzová a Doba železná) byly získány mimo jiné zlomky keramických nádob datovatelné rámcově do pozdní doby kamenné.

Michal Přichystal

Resumé

Syrovce (Bez. Brno-venkov), „Malé pole“. Bei der Rettungsgrabung in der Flur „Malé pole“ wurden Kulturschichten entdeckt. In dieser Schichten wurden auch die äneolithischen Keramikscherben gefunden.